

Arbetsformer för ideellt offentligt partnerskap (IOP)

Bakgrund och syfte

Det två vanligaste modellerna för samverkan mellan offentliga aktörer och idéburna aktörer är normerade bidrag (föreningsbidrag) och upphandlande tjänster. Bidragsformen svarar mot behovet att det ska finnas idéburna organisationer i vårt samhälle och att regionen gör bedömningen att denna existens är av godo för oss alla. Vid upphandling säkerställs att konkurrensen tillvaratas, men verksamheten styrs av den upphandlande myndigheten och det finns en risk att föreningarna istället blir underleverantörer.

Ett IOP-avtal är en samverkansmodell mitt emellan normerade bidrag och upphandling som innebär att den idéburna organisationen bidrar till samhällsutvecklingen på ett mer konkret sätt än vad bidragen ger utrymme för, men som inte bygger på marknadsmekanismer och kommersiella kontrakt. IOP som modell skapades av en arbetsgrupp ledd av Forum (intresseförening för organisationer med social inriktning). Det kan ses som en avtalsform mellan en eller flera organisationer inom civilsamhället och en eller flera aktörer inom offentlig verksamhet. Finansieringsmodellen bygger på samverkan och partnerskap och kan användas när varken traditionellt föreningsliv eller upphandling är en lämplig form.

Syftet med IOP är att skapa långsiktiga samarbeten med ideella organisationer för att de i större utsträckning ska ha möjlighet att delta aktivt och bidra till samhällsutveckling.

Praktiskt förfarande

Ett IOP-avtal kan skrivas runt en speciell verksamhet som ägs av den ideella organisationen men som den offentliga sektorn vill medverka och samarbeta runt. När ett IOP arbetas fram ska alla parter vara överens om syftet med partnerskapet och vad man ska samarbeta runt.

I avtalet bestäms:

- Vad partnerskapet och samverkan innebär
- Vilka resurser respektive part ska bidra med
- Hur länge avtalet ska gälla
- När och hur uppföljning ska ske

Varje IOP måste kontrolleras mot kommunallagen, lagen om offentlig upphandling (LOU) och statsstödsmedel.

- Det måste vara ett område som är kompetensenligt enligt kommunlagen

- Det får inte finnas en ekonomisk marknad med konkurrens som störs om ett IOP-avtal inrättas.
- Verksamheten ska inte vara vinstdrivande.
- Det ekonomiska stöd som Region Jönköpings län bidrar med ska inte kunna anses som ett otillåtet statsstöd

Kriterier för att IOP ska vara aktuellt:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen
- Verksamheten är ett led i att förverkliga Region Jönköpings läns strategiska mål och vision ”För ett bra liv i en attraktiv region”.
- Region Jönköpings län värnar den idéburna organisationens självständighet och detaljstyr inte verksamheten.
- IOP-avtalet ska skapa förutsättningar för samverkan i ett ömsesidigt utbyte som ska bidra med mervärde för invånarna.
- Parterna är med och samfinansierar verksamheten till exempel genom finansiella resurser, lokaler eller ideellt arbete. Ett IOP-avtal innebär samverkan och inte att Region Jönköpings län går in enbart som finansiär.
- IOP-avtalet ska inte ses som en del av Region Jönköpings läns organisations- verksamhets- eller projektbidrag.
- Uppdraget drivs under en längre period.

Särskilda villkor:

- Organisationens verksamhet får inte leda till diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.
- Organisationen ska vara demokratiskt uppbyggd och ha en stadigvarande verksamhet.
- Verksamheten ska ha en ordnad ekonomisk förvaltning och bokföring
- Organisationen får inte bedriva verksamhet som kan skapa positiva attityder till våld, alkohol eller droger.

När regionen upprättar ett IOP-avtal ska följande områden beskrivas:

- Syfte och mål
- Bakgrundsförutsättningar
- Gemensamt förhållningssätt (värdegrund)
- Omfattning av tjänster
- Ekonomi
- Hur samverkan ska ske
- Avtalslängd
- Former för dokumentation
- Uppföljning
- Omförhandling, tvist
- Kontaktperson

Initiativ och ärendehantering av ett tilltänkt IOP-avtal handläggs av den verksamhet där avtalet är aktuellt att gälla. Om ovanstående kriterier uppfylls ska jurist göra en slutlig granskning.

Beslut om IOP fattas i regionstyrelsen eller berörd nämnd.